

קרבן פסח – מסירות נפש

קשה שבתחילה אמר משרע"ה הן נזבח וגו' ולבסוף זבחו בארץ מצריים ומה השתנה? ומתרחץ בספר המאור שבתורה שבאמת זה נכון!!! לא שייך שיזבחו את תועבת מצרים לעיניהם ולא יסקלום. [זוכרים כמה היו כועסים הערבים כשהיו ילדים לא טובים מקללים את הע"ז שלהם. כמה היו כועסים הציונים על כל שמץ ולזול] אבל הקב"ה צוה על ישראל שימסרו את נפשם ויעשו את הדבר הבלתי אפשרי והמסוכן הזה!!!!

וזה לשון הילקו"ש בעשור לחודש מלמד שהיו קושרים בכרעי מטותיהן של ישראל מבעשור והיו המצרים נכנסים ורואין אותם ונפשם פורחת מעליהן.

היה נסיון לפני היציאה לשחוט את תועבת מצרים ולצלוחו והכל לעיניהם. ובאופן טבעי אדם עם כל האיפוק לא מסוגל שלוט ע"ע בכזה מצב. דיכוי כל "האגו" שלו ושל מלכו ושל כל מלכותו ע"י עבדו השפל בעיניו, ובשמחה. ובכל זאת בטחו בה' ולא פחדו כלל. כמו שהיו עושים בנובהרדוק והרבה יותר, ובמי המדובר? בבעלי תשובה טריים. וכיצד היו מסוגלים לזה?

גדולת נסיון מצות קרבן פסח

היה דין שישראל יבטלו את אלהי מצרים לגמרי. "משכו" מדובר בעע"ז שחדש להם הענין לכפור בע"ז. וכך בין מליוני אדונים עע"ז היו צריכים לשחוט את הפסח בפרסום!!! תאר לעצמך בכך העיר בין המסעדות קם יהודי לברך על השחיטה וכולם כולם יוצאים לשפשף את העינים לראות יהודי בלבוש חגיגי מתעלל לא בדגל אלא באליל עצמו עד זוב דם ועד שחיטה, וכך מעביר את הסכין על הכבש והיהודי בטוח שעוד רגע קט יסקלהו, יעשו ממנו לינין אכזרי, "כאשר עשה כן יעשה לו" ומקבל ע"ע למסור נפש על מצות ה'. והמצרים חורקים שינים הם ראו את הדם על המשקוף ושני המזוזות "ומעיהן מתחתכין" והיהודי מפשיטו ומנקה את הפרש ותולהו וצולהו. ומצוותו היתה דוקא ע"י צלי אש שיש לו ריח רב של בשר צלוי, ועוד נוסף ריח שהתפשט בכל מצרים בצורה לא טבעית.

כשגמר את הצלייה רוצה לקחתו איברים לביתו בכדי לא למשוך עינא בישא, אולם נאמר ועצם לא תשברו בו. [וכל זה נעשה בחודש של טלה באמצע החודש] המצרים בכל מצרים מקצה גבול מצרים ועד קצהו בטוחים שהטלה ינקום את נקמתו. והיהודי יודע שיש ציווי ד'

והכל בטל ומבוטל כנגד צווי ד', כל הרגשות והפחדים והחששות, מפרעה מעבדיו מהשכנים ומהאלילים.

הכנת קרבן פסח

"והיה לכם למשמרת" [שמות יב, ו] עד ארבעה ימים כדי שיראו אותו המצרים.

וכשהוא צועק, היו המצריים שומעים קולו ומביטים בתוך הבית ורואים אותו קשור ועדין היו אומרים, יפדה עצמו ויעלה לשמים...

צוה הקדוש ברוך הוא לשוחטו בין הערבים בשעה שהפועלים באים ממלאכתם!

עדין אין הכל יכולים בשעת שחיטה לבוא, ציוה הקדוש ברוך הוא לתת מן הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות. וכשבאין לפני הבית ולא היו שומעין קולו כמו אתמול, היו מסתכלים אל הבית ורואין את הדם, היה אחד אומר: נשחט! וחברו אומר לו: לא כי, אלא עלה למרום! והיו מביטין בתוך הבית ורואין אותו על האש.

צוה ברוך הוא: "אל תאכלו ממנו נא" [שמות יב, ט]—אל תמהרו לאכלו עד שיגמר בישולו, וגם אל תבשלוהו במים, כדי שיראה לעולם שהוא צלי אש "ראשו על כרעיו ועל קרבו" [שם], שיהא נכר שהוא השם. [מספר ליל שימורים]

הכנה למכת בכורות

גדולת נסיון מצות וישאלו

נסיון נוסף שהיה להם זה דבר אל בני ישראל וישאלו שהרי המצרים שנאו אותם מעולם ובפרט אחרי כל המכות הנוראות. [הרב לוינשטיין שליט"א] וכך כאשר עדיין לא עברו שלושה ימים מהחושך הנורא, ומאיך מרחפת עליהם גזירה חדשה, וישראל מכעיסים אותם עם הכנת וביקור הקרבן פסח, כך היו צריכים לבקש לשאול כלי כסף וכלי זהב, לכבוד הזבח הגדול. וישראל לא התעצלו ולקחו ושאלו מכל מי שאפשר לקחת. והכל בטוב ליבם הבלתי מוסבר של המצרים. וכך היה אצל כל יהודי ויהודי, היתה להם עבודה לשעבד את כל האנושיות לד', לא לפחד מכל אדוניהם!!! זה קשה מאוד אולם לצורך זה קיבלו חיזוק באמונה שנה שלימה של מכות. ואז כשעם ישראל התרוממו לדרגא זו, זכו לליל הסדר. כמו כן גם למחרת הפסח המשיכו לשאול [בלילה היה אסור לצאת מפתח ביתם].

תיאור מכת בכורות

למכה מצרים בבכוריהם, נשאלת השאלה הרי ה' הכה את בכורי מצרים ומדוע אומר למכה מצרים בבכוריהם? אלא הסכת ושמע, המדרש מספר שהבכורים הרגישו מה שעומד להיות וכלל לא הסכימו למות ברגע אחד כמו הבהמות בדבר, הם ביקשו ודרשו ולחמו ומסרו נפש בשביל לשחרר את ישראל והרגו במצרים

ומספר המדרש שאמרו בא נלך לפרעה הוא בכור ובודאי ירחם על עצמו, מיד קרא פרעה לשומרים שלו שיסלקו אותם, ואמר אני אומר או נפשי או נפשם [כלומר שמסכים למות אבל לא ישחרר אותם!] ומה אתם אומרים?

"מיד יצאו הבכורות ונטלו כל אחד חרבו והרג את אביו שנאמר "למכה מצרים בבכוריהם" ששים רבוא הרגו הבכורות באבותיהם. [ויש אומרים שהרגו כל מי שמצאו] ולפתע המלחמה הגדולה הזאת הסתיימה כל הבכורים נפלו למוות.

היו מצרים שמרוב פחדם הטמינו את בכוריהם בבתי ישראל, ולא זו בלבד אלא ביקשו שישכבו לישון בין בכורי ישראל, כאילו להסתיר לטשטש לגונן. עד חצות היתה דממה במצרים, עם ישראל היו עבדים ולא היה נראה שמהוא עומד להשתנות, והנה בחצות בדיוק פתאום השתחרר משהוא, נגמר שיעבוד מצרים, ברגע אחד מתו כל בכורי מצרים, [קצת דוגמא לכך כשמצפים לאיזו בשורה של שידוך או שנולד תינוק, פתאום עוברים בהפתעה לעולם אחר לגמרי, לתכניות אחרות, מתחילים לזרום חיים חדשים.

והיתה צעקה גדולה [צעקה מעידה על חוסר רוגע, הלל שמע קול צווחה בעיר מובטחני שאין זה בתוך ביתי, ומבארים שהרגיל את בני ביתו לקבל כל דבר באמונה בשלוה ובבטחון, הצעקה היא טרדה ובלבול הנובע מחרטה, וזה היה למצרים במצרים ולעומתם אצל ישראל לא יחרץ כלב לשונו היתה שלוה ורגיעה גמורה] ואולי השקט היה מהדר גאונו כמ"ש עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים וגאלם, ועל השי"ת נאמר לא ברעש ה' ובפיוט "שקט בפנינו" והביאור שמלכות היא ההיפך הגמור מאיסתרא בלגינא קיש קיש קריא.

מכת בכורות היתה על ידי שנגלה מלך מלכי המלכים בכבודו ובעצמו, בהגדת רבי צדוק הכהן מלובלין מבאר שה' עבר במצרים, והבכורים הם יותר רוחניים, ומזה עצמו בכורי ישראל הקדושים נתקדשו, ואילו בכורי המצרים הטמאים מתו. ועז"נ כי לי כל בכורי ביום הכותי כל בכור בארץ מצרים הקדשתי אותם לי.

מתאר המדרש רבה: והיה היהודי מתעורר ומוצא את המצרי מת בין כל אחד ואחד ... התחילו ישראל אומרים חצות לילה אקום להודות לך לכך נאמר [על] כל משפטי צדקך.

הפסוק אומר ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגוף וקשה הרי כתוב בהגדה שה' עבר ולא משחית? ויש בזה כמה ביאורים. י"א שה' הרג את בכורי מצרים, ואילו בכורי אומות אחרות מתו בכדי שלא יאמרו שהאלוהים שלהם חזק ושמר עליהם, אלו מתו על ידי משחית. עוד מבארים על פי הפסוק כי אמרו כולנו מתים שמיתתן של הבכורות היתה כעין מחלה מדבקת, ואחרי חצות המשיכו עוד ועוד למות.

בפתיחה למסכת שמחות שואלת הברייתא שבפסוק אחד כתוב שה' הכה את הבכורים בחצי הלילה, ואילו במקום אחר כתוב כי לי כל בכור ביום הכותי בארץ מצרים, ועונה שהיה את שני הדברים, שה' הכה אותם בדיוק בחצי הלילה, ושם אמר הקב"ה מי מודיע את בני במיתה המשנקת הזאת ששונאיהם היאך מתים בה, אלא תשמור נפשותם עד הבוקר כדי שיראו בני בשונאיהם. ויצאו ישראל וראו אותם מתים לעיניהם.

ויקם פרעה לילה ממטתו, פרעה היה כופר אטום שכזה שהיה מסוגל בלילה כזה להכנס למטה רגיל, משדרים כרגיל, חיים כרגיל, רואים את הכח של כופר, אומרים לו על גן עדן ועל גיהנום והוא אינו דואג !!!

כיון שהגיע חצות הלילה היתה צעקה גדולה במצרים כי אין בית אשר אין שם מת, והיו בתים שכל הילדים היו בכורים ומתו כולם, פרעה נתקף בבהלה וחשב אוי עד עכשיו משה רבנו היה מרפא אותי אולם עכשיו אמרתי לו כי ביום ראותך פני תמות, ומי ירפא אותי? ראוי שאלך אליו. פרעה היה ללא עבדים, ולא ידע היכן משה ואהרן גרים, והחל לצעוק משה היכן הוא שרוי אהרן היכן הוא שרוי והיו ילדי ישראל מתעתעים בו, כל אחד שלח אותו למקום אחר עד שהגיע. אמר לו משה רבנו אתה מלך ומדוע הנך הולך לבד, אמר לו פרעה לפי שאני פוחד כי אני בכור, אמר לו משה אל תדאג, לא תקבל את הפינוק הזה למות כבכור לגדולה מזו אתה מתוקן!

ואמר פרעה שרוצה לדבר עמו אמר לו משה רבנו שה' צוה ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בוקר.

אמר לו פרעה קומו צאו מתוך עמי וכו' ומשה לא הסכים ופרעה בכה והתחנן ואמר לו משה ממה אתה פוחד שתמות תאמר ... וזהו דבר פלא שבתחילת הלילה אמר שימות ולא ישלח את הבכורים וכשהגיע הזמן פחד על עצמו.

באותו לילה פרעה התנקם בכל מי שאמר לו לשעבד את ישראל רואים איך שיש דין בשמים, שלבסוף המלך עצמו התחרט והענישם, ומוסיף המדרש שהרג את כל שריו גם אלו שלא אמרו לו לשעבדם, כי כן הוא טבע הכלב שאם זרקו עליו אבן אינו מתנקם בזרק כי הוא לא יכול אלא הוא מתנקם בחבריו.

וה' עשה נס וקולו העצוב נשמע בכל מצרים. כיצד מתחנן לישראל שיצאו, בדיוק כדבר ה'. ואומר הזוה"ק שליל הסדר היה מאיר לישראל, וולפי זה יש תירוץ נוסף על קושית המסכת שמחות שכתוב ביום הכותי כל בכור יכול שאף למצרים כן ת"ל ויקם פרעה לילה למצרים היה לילה חשוך.

וה' נתן מנוחה מיוחדת לעם ישראל. הם נגאלו דוקא בתוך מצרים לפני פרעה ועל ידו, שהשפיל את עצמו לגמרי, ולפני עבדיו, לא במקום אחר ולא לפני אחרים, לפני המצרים ששעבדום. רואים בזה את המידה של שכר ועונש. אולם היה צריך שכל מצרי יעבור כניעה לפני היהודי שלו. וזה היה דבר על טבעי בעליל שאחרי שהמצרים סבלו מעם ישראל כל כך הרבה, והם עמדו עם המתים לפניהם, הובילו את ישראל בקרונות לכבודם. ואז בחצות היה ההלל שכמותו לא נהיה מעולם שבצד אחד מצרים מקברים ומצד שני עם ישראל יוצאים זה לעומת זה. ולא סתם כל בכור לקה אפילו בכור השפחה ואפילו בכור השבי אע"פ שלא עשו לישראל כלום, מפני ששמחו בשיעבודן, נפלו גם הם מתים לרגלי ישראל כשיצאו ממצרים וקיבלו את השפלתם וצערם. על כל דבר שילמו.

ומוסיף הפסוק ובכל אלוהי מצרים אעשה שפטים אני ה'. בכל האלוהים! בכל סוגי האלילים זהב כסף אבן ועץ. בעת שבר וצרה כזו רצו המצרים להתפלל ולא היה להם למי להתפלל הבכורות מתו, צורותיהם נשחתו, פרעה התרפס לפני בני ישראל, היאור רק הראה את אזלת ידו בדם וצפרדע. הם יכלו לומר "עלינו לשבח" "שהם משתחוים להבל וריק ומתפללים אל אל לא יושיע" ובהודו לה' "כי כל אלוהי העמים אלילים"

כמה אנו לומדים מזה שלא לבטוח בהבלי העולם אלא במי שאמר והיה העולם. כי לבסוף כל העושר נעלם, התייסרו במכות, פרעה התאכזר על הבכורות, ולבסוף הרג את אנשיו שנותרו, אליליהם הושמדו ונשארו בלי כלום. ולעומתם ישראל נטלו את ממונם ויצאו.

"וגם ערב רב עלה איתם", זה ביטוי מעשי למפלה של מצרים, שנכנעו עד שלא מצאו לעצמם חיים במצרים במובן נפשי רק לעלות עם ישראל. אמנם עם ישראל סבל מהם כי

אלו לא היו אנשים איכותיים מעמיקים עקביים, אלא שטחיים ומהרה חזרו לסורם, עלינו
ללמוד מכן להעמיק ולעייין בדברים בכדי שישפיע ושתישאר ההשפעה.

כיון שהאיר היום יצאו עם ישראל לשאול כלי כסף... וה' עשה שהמצרים יפחדו מהם כמו
מאדוניהם, והשאילו אותם על כרחם של המצרים. פירוש אחר על כרחם של ישראל.
והיהודי טען כבר הטענתו 90 חמורים מכל טוב מצרים איני יכול לסחוב יותר והמצרי נתן
עוד ועוד, קח וקח וקח. ועם ישראל ידעו ממכת חושך היכן מטמוניותיהם, שראו בחושך
מקומות נסתרים. וי"א שהיה לישראל רוה"ק לבקש.

כאשר המצריים היו עסוקים עמוק בטבח ההמוני שד' בכבודו ובעצמו עשה בהם, עם שחר
יוצאים היהודים דשנים ורעננים במצב רוח הכי טוב שהיה אי פעם ועליהם להפגש עם עמיתם
שכינם המצרי שאת זעקותיו שמעו מחצות הלילה מה אתם רוצים להביא לנו : זר פרחים ?
או אולי סעודת הבראה? לא !!! הם מבקשים בהשאלה כלי כסף וכלי זהב ושמלות, היהודי
היה מעדיף לוותר על הכל ולא לשים את עצמו בכזה מצב של חוסר נעימות, הרי באופן
טבעי המצרי היה צריך לומר לו "לך חיכיתי !! מה אתה סבור שאתה הולך לדרך. תוך
רגע תשכב כאן בדלת ע"י הפגרים והאלילים של מצרים." וכמו שאכן הלכו אחרי ששה
ימים לנסות לעשות. אולם ראה זה פלא. המצרי מביא ומביא, וכשגמר להביא ונשבע
באלילו המת שאין לו עוד, מזכיר לו היהודי שהוא גישש את כל הבית כשלא ראה....
והמצרי במקום לכעוס !! התנצל והביא לו הכל. ועוד הוסיף להביא מה שלא שאלו, "חן"
כפשוטו.

וה' נתן את חן העם

עיין באוהה"ק עה"פ ויעשו כן בני"י שעשו כדבר משה ששאלו כלי כסף וזהב בגלל הצווי ולא
בשביל להתעשר. ולפי"ז ממשיך בסמוך מיד וד' - נתן את חן העם, כאשר הולכים כ"ב
לש"ש בודאי יש חן מד' - חן של טהרה, של קירבת ד'. רואים מזה שחן לא מגיע לא
מהספר ולא מהחייט ולא מאנשי קשרים, ולא מתגמולים ולא מכל תכשיטי והבלי הזמן אלא
חן מגיע מאת ה' בלבד, לענוים יתן חן.
מה יש לנו בעולם חוץ מתורה מצוות וקדושה. מישהוא חושב שע"י שהוא יסתאב בהבלי
הזמן הוא יסיג משהוא.

אמונה – נסיון הקרבת קרבן פסח ועזרה להתגבר בנסיון.

רבי שלום שבדרון זצ"ל מקשה מה היה עם הרשעים האם נהרגו בימי האפילה או שהריחו את הקרבן פסח ושבבו בתשובה ? ואומר שיש רשעים ויש "נעבאך רשעים" הרשעים שאינן להכעיס אבל נעבאך ולא עשו פסח. הקב"ה ידע שכשיריחו את הפסח ירצו לאכול וימולו וכן הוה שהוציא הקב"ה ריח גן עדן וכו'. אבל הרשעים להכעיס מתו.

אמונה – נסיון לכתך אחרי היציאה

מעט לפני היציאה מהארץ נזכרו אוי לא הכנו שום מאכל לדרך !!! הכינו מהר מעט מצה. ויצאו בשמחה ציבור של מיליונים למדבר שממון שמעולם לא שרד בו אדם ללא צידה ללא צידה. לאדם אחד במדבר אולי יכולים להזדמן מציאות וישרוד דרך במדבר. אולם עם שלם כזה גדול שיצאו לדרך אנשים נשים וטף ובהמות רבות, הרי כל אחד יודע שאם לתינוק אין אוכל בזמן, הוא צורח ושומעים עד הרחוב השלישי, וכך יצאו ונשאו עמם רק שירים של פסח מצה וחריין, אלא שסמכו על ד' בלבד. ומי שלא אחז בדרגא זו שיוכל להתקדם ולהגיע לדרגא זו נשאר במצרים.

אמונה – לכל הדורות

ואיתא שגם לע"ל הקב"ה יברר את הטובים. והניסיונות יהיו כ"כ קשים עד שראשונים כמלאכים האמוראים הקד' לא סמכו ע"ע ואמרו ליתי ולא אחימניה כשם שבמצרים היתה סכנה אפילו למלאך, ואכן ראינו את הירידה הנוראה של העקבתא דמשיחא. ומה נותן לנו כח בחושך ובסואבת הגלות הזה האחרון ? הגאולה הראשונה שנותנת אמונה לכל הדורות, ואיתא במדרש תהילים שישראל לא נגאלו ממצרים בזכות המצות אלא בשכר מה שבעתיד יספרו באזני בנך ובן בנך. כלומר שבזכות מה שאנו יושבים ומספרים את המכות ויצא"מ היום בשבת בזכות זה אבותינו נגאלו. בשביל זה היו להם ניסים "למען תספר" וכן כתוב בתהילים למען ידעו דור אחרון – זה אנחנו בעו"ה הדור האחרון שנדע

יצא"מ, ומה אנו יודעים ביצא"מ שאין לאדם חלק וכו'. כל העולם וכל הטבע כולם ניסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם כלל.

אמונה – ביטול העבודה זרה של מצרים

המצרים עבדו לכמה אלילים יאור פרעה טלה וכל האלילים כרות יכרתון במכה אחרי מכה ונשאר רק ד' אחד ושמו אחד.

בדם : היאור באש והסריח באופן שלא היה ניתן להתקרב אליו, הטלה היה זקוק שיקנו לו מים מישראל. והם ראו של ישראל יש אלוקים אמת שמתנקם מצריהם ולהם אין.

לכשמצא אותו א"ל פרעה קומו צאו. א"ל משרע"ה כעת אמצע הלילה תמתין 12 שעות עד חצות היום ונצא בגאון בגבורה ובפרסום.

בנ"י היו בין גמר אכילת קרבן פסח להלל ושמעו את פרעה אומר קומו צאו מתוך עמי הללו עבדי ד' לשעבר הייתם עבדי וכו'. ופתחו ואמרו הלל בשמחה עצומה וכן כל שנה אחרי חצות וכן יהיה כל שנה גם בימות המשיח.

הרב שלמה לוינשטיין שליט"א

אמונה – מי שלא זכה

זכו לגאולה באמונה : עמ"י זכו בזכות של "ויאמן העם" אולם למעשה עדיין היו הרבה מעם ישראל עובדי ע"ז. וכן שנתיראו מפרעה. והביא הקב"ה מכות על המצרים. ובכל מכה ומכה התקרבו ישראל יותר ויותר לאמונה.

אמונה – הלימודים מהמכות בפרטות

רבי יהודה היה נותן בהם סימנים דצ"ך במכות אלו הראה השי"ת שהוא שולט בעולם. עד"ש במכות אלו ראו השגחה פרטית, שהרי חיות משוטטות אינן ניתנות לריסון שבזה יפגעו ובזה לא. וכן בדבר מגיפה כזו זה לפי האויר וכגמ' הבלא דאגמא קטלא וכן השחין היה לאבק על כל ארץ מצרים.

[משא"כ בדם ששייך לתחם שכאן יהיה מים וכאן יהיה דם, וכן צפרדע אינה מתפרסת בדוקא על כל הארץ אלא בביצות ומקומות לחים, וכן כינים הולכים לבי אדם שאיתרע מזלם. אע"פ שכשנדייק בודאי בכל מכה ראו השגחה פרטית במכירת הדם למצריים, ושעלו הצפרדעים ראשית בפרעה. אמנם במהות המכה לא ראו על כורחם השגחה פרטית].
וארבע המכות האחרונות הראו בפרטות שאין עוד מלבדו שביטל את הע"ז שלהם שעבדו לשמש ובמכות ברד, ארבה, וחושך לא היה אור. ואולי זו הדגשת התורה ותחשך הארץ. ובכורות היה בשיא מזל טלה בחודש של מזלו באמצע החודש בחצות הלילה והיום וכידוע שמזל טלה הוא כנגד השמש, ולא הועיל כלום. ופגע בכורות שהם היו חשוביהם שהקפידו לתת כל תפקיד חשוב לבכור. [הגר"י קולודצקי שליט"א]

אמונה – אילו היה שם לא היה נגאל

במכת חושך הרג השי"ת את כל היהודים שעדיין לא רצו לצאת ממצרים ששקעו לגמרי בטומאת מצרים – ונשארו שם לעולם. הרשע שואל מה העבודה הזאת לכם מה אומרים? צודק! באמת נכון, אתה לא היית נגאל.

אמונה – מהלך להתעלות

מכת בכורות: היו עדיין בעם ישראל כאלו שרצו להאמין אך עדיין לא היה להם את הכח לזה. [כלשון ר' שלו שבדרון זצ"ל "נעבאך רשעים"] וזירו אותם הקב"ה ע"י הקרבן פסח שהביא על הקרבן פסח ריח מגן עדן והריח הלך בכל מצרים. וביקשו ממשה רבינו שיתן להם מהקרבן, ואמר להם משה רבינו "זאת חוקת הפסח כל בן נכר לא יאכל בו". והלכו כל עם ישראל גם אותם החלשים ומלו א"ע ושחטו את הקרבן פסח. והיה בזה נסיון גדול מאוד שהרי חלקם עצמם היו כרוכים אחר ע"ז ויתכן שעבדו גם הם את הבהמות כתועבת מצרים, ומשכו ידם מע"ז והקריבו קרבן ממין הע"ז עצמו לבטלו לגמרי. [אמנם הע"ז עצמה נפסלה משום "נעבד"]. וכך נמנו בפרהסיה בחבורות חבורות על הפסח. וצלוהו לעיני פרעה ולעיני כל מצרים ראשו על כרעיו ועל קירבו בצורה הכי מקוממת ששיך ולא פחדו שיהרגום. והרי באותו לילה ממש קמה מלחמת אזרחים ענקית במצרים בין הבכורים לפשוטים ונהרגו שם רבים. וא"כ היה בודאי סכנה לעמ"י שקיימו בעצמם "הן נזבח את תועבת מצריים לעיניהם ולא יסקלוננו". וכשאכן הגיעו כל עמ"י לדרגא הזו של אמונה של כפירה בפרעה. עדיין בתוך מצרים זכו שאכן יגמר שיעבוד מצרים.

וה' נתן להם לימודים במשך זמן המכות שהפסיקו לעבוד וקיבלו עוד לימוד ועוד לימוד כך התקרבו לה' עד מכת חושך שמיד אחריה כל מי שנשאר יצא ממצרים ומי שחזר להקב"ה זכה. ומי שכ"כ נשקע בטומאת מצרים עד שעוד לא רצה לצאת אין לו סיכוי וכן לעת"ל הקב"ה מעוררנו עוד ועוד לפני ביאת המשיח ומי שמתחרר מהיצה"ר ושומע ומכין עצמו לגאולה הרי טוב ולבסוף ישלח את אליהו הנביא וכו' ועיין בספר "בית נאמן" משל על חיטוב אומנתי שהיה צריך רק לנקותו וממילא עמד ביופיו העתיק אצל אבותיו.

הכופר גם כלי עזר לאמונה

בעבור זאת העמדתך וגו' ולמען ספר שמי בכל הארץ בספרי הרמח"ל כתוב כמה פעמים שכל הבריאה נועדה בשביל לעשות כבוד שמים. ולא יעזור לאף אחד או שהוא יעשה כבוד שמים או שהכבוד שמים יעשה על גביו. אבל הכבוד שמים יצא ממנו או בדרך הטוב או למוטב. אאמו"ר שליט"א.

במצרים ראו אמונה

שואלים מהו ההבדל בין שרה אמנו שנתפרסם ניסה והיניקה בנים שרה, וצחקה, ובמצרים יוכבד ילדה בת 130 שהרי נולדה בין החומות ולא נזכר כלל ? והביאור עפ"י מעשה בשני קבצנים שהתווכחו האם בכפר מסוים נותנים צדקה שאחד היה בפורים... והאחר היה ביום רגיל. במצרים היו במצב של ניסים ילדו ששה או שישים בבבת אחת, וילדו תחת התפוח והילדים חזרו, וזרקו לים והילדים חזרו, בשנים כאלו לא היה בכלל משמעותי שזקנה בת 130 ילדה.

תקופה של ניסים

הרמב"ם אומר משה רבינו לא האמינו מפני הניסים אלא הבטיחו לו הקב"ה שאחרי יציא"מ ידבר עמו לפני כל ישראל. ומכח זה אנו מאמינים בכל הנביאים. ושואל הרמב"ם א"כ למה

היו ניסים במדבר? ומתוך שהניסים היו לפי הצורך הוצרכו למים לאוכל לבשר לעבור בים... אז קיבלו כרצונם. וכנ"ל זו היתה התקופה וא"כ אין כל חידוש בשידוד הטבע.

בזמנינו האמונה מתבהרת

היו שנים שהיתה דרכם של הכופרים רח"ל מצלחת אולם תקופתנו יחסית היא תקופה של גילוי, רואים איך שהכל קורס אל תוכו. היום רואים ברור שאין למה לצפות כל הגאווה של הרשעים נבובה מערך או תוכן כל שהוא, וכשחלפה נותרו בלא שום חסכון לא בעוה"ז ולא בעוה"ב.

אמונה אמיתית או רק בשפתיים

תעשה סקר בעם מי מאמין הרבה אנשים אפילו רחוקים מיהדות ה"י. אח"כ תשאל כמה מסכימים להשקיע בשביל האמונה 100 ₪ או יותר, לא הרבה !! רואים שיש אמונה ויש אמונה. יש דרגות באמונה.

כל אחד משקיע 100% וכפי גודל אמונתו כן תקטן השתדלותו לדוגמא מי שמאמין רק 50% הרי שנותר לו לעשות "בעצמו" 50%. ואם אמונתו היא רק 10% נותר לו לטרוח על 90% אולם אם מאמין 95% הרי שנשאר לו לעשות השתדלות רק 5%. וכך הקב"ה מסדר לפניו שבסוף יאמר כמה טוב שיגעתי בהשתדלות זו שהרי לולי היא לא הייתי משיג חפצי.

היה כופר שבא להקניט ואמר לרבי יהונתן איבישיץ אני לא מאמין במה שאני לא רואה בעינים. אמר לו ר' יהונתן איבישיץ אני אומר שאין לך שכל כי אתה אומר שבמה שאתה לא רואה אתה לא מאמין תראה את השכל שלך.

היה מלך ששלח את עבדו לאסוף את כל החכמות שבעולם, וחזר אחרי שלוש שנים בראש שיירת גמלים נושאים ספרים מכל חכמות העולם, ואמר לו המלך אין לי זמן ללמוד את כל זאת נא תתמצת. ביקשו לתמצת, ואחר שנה חזר עם מזוודה עם ספרים, ואמר לו המלך שיש לו רק כמה רגעים.

ואמר למלך שיבוא בשעה פלונית לדבר עמו בחיק הטבע, וכך היה, ושאלו השר מה הינך רואה וענה שדה בור עם עשבים, וחמור החל ללחך עשב ואמר המלך יש כאן מאכל בהמה, התכופף השר משך בעשבים ויצא גזר כתום בריא, והראה למלך שתחת כל עשב טמון גזר נפלא. ואמר למלך שתכלית כל החכמות היא להעמיק בכל דבר ולא לראות את הדברים שטחי כמו החמור.

בשם רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל : יציאת מצרים זה אור אמונה כזה חזק שאנשים לא מסוגלים ולא רוצים לחיות עם זה.

הכל לטובה

משה רבנו ראה את מיכה שקוע בחומות והתפלל לה'. ואמר לו רוצה תוציא אותי והוציאנו. לנו זה נראה שעשה דבר טוב. אולם אותו מיכה הוא החטיא את ישראל בעגל. ומאידיך הטיט שנתערב עם הולד זה מה שהביא את הגאולה.

קריעת ים סוף

קריעת ים סוף עפ"י הספר מטעמי השולחן

פרעה רדף אחר ישראל יומיים את מה שהלכו ביום אחד, ובזה מיושב חשבון הימים. ביום הראשון והשני הלכו בשלישי חזרו עד פי החירות, ברביעי עמדו בפי החירות בין מגדול ובין הים ושם נשארו עד קריעת ים סוף, אמרו להם שלוחי פרעה שימשיכו לחזור למצרים, והם הכו הרגו ופצעו בהם והם חזרו למצרים ביום רביעי ופרעה היה כבד בכל חילו והלך ביומיים מה שישראל הלכו ביום אחד ורדף בחמישי ובשישי והשיגם בליל שביעי של פסח, ולא קרב זה אל זה כל הלילה. באיזו שעה נבקע הים איני יודע, כתוב שה' נהג רוח קדים עזה כל הלילה, ולפנות בוקר אמר ה' למשה נטה ירך על הים וישבו המים.

ופרעה הקריב

פרעה אמר למצרים בדרך כלל החיילים הולכים בחזית, ולבסוף המלך, כאן אני אלך לפניכם [רש"י] להבין מהי משמעות הדברים צריך לדעת כיצד מתנהלת מלחמה הגמרא במסכת ברכות דף נג: אומרת שהרי גולירין יורדין ומתגרין במלחמה, וגיבורים יורדין ומנצחין. כלומר שהיה מקובל לשלוח את הלוחמים הכי פשוטים שיתגרו במלחמה, ובאמת

הם היו נתונים למתקפה חזקה וסכנה, והגיבורים יורדים לסייע ולנצח. ופרעה אמר אל דאגה אני יהיה לפניכם.

הגוים היו רגילים לקשט את עצמם כשיצאו למלחמה, ניתן לבאר זאת שנהגו כך בכדי לתת שמחה בליבם וכת במתנם, שעוד לפני הקרב כבר חגגו את הניצחון, יש לנו מושג איזה על חרבך תחיה מונח בזה שהלכו להלחם עם בגדי שבת ? אולם זה יותר מזה, הם לקחו את כל תכשיטיהם עד שאמרו חז"ל גדולה היתה ביזת הים מביזת מצרים !!! ובשיר השירים מתאר תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף, שביזת מצרים היתה כעין נקודות של כסף מול תורי זהב. ועם כזו מוטיבציה אדירה באו להלחם. ועוד יש לבאר שהניחו את כל כספם מולם כאומרים, לוחמים על הכל, או שנפסיד הכל או שננצח.

עם ישראל נתקפו בבהלה לראותם.

שאלה מדוע אין כ"כ תיאור על סבלם בים ?

ובפרט שהיו מאתים או מאתים וחמישים מכות ?

ואולי כשאומר שכל מצרים טבעו במים רותחים שוב מה יש לתאר ולפרט ??? כמו בשר הנמצא בסיר של טשולנט על האש, כך הקב"ה נתן להם כת, והתבשלו חיים וסבלו נתאר לעצמנו כיצד הרוכב ניסה להתנתק מהסוס.

מפני שהקב"ה העניש כל אחד שיסבול בעולם הזה כמה ששיעבד את בני ישראל

וממילא ניתן לפרוך את ראית הגר"א לאח שנדר שלא יראה את אחיו שאחרי בישול זה שונה. שהרי אין יוצאין בד' מינים מבושלים ובמצה מבושלת כי זה שינוי.

דרך הפרשים שקושרים את עצמם לסוסיהם ובתחילה הסתפקו אם להכנס לים או לאו, וראה סוסו של פרעה כמין דמות סוסה נקבה בים, ורץ לקראתה. ואחריו כולם. וה' שלח את עמוד האש והרתיח את את האריח על גבי לבנה והיו פרסותיהם משתמטות וכאב להם מאוד הרגלים וקפצו על הגב על המצרי ונשברו עצמותיו. והיה לסוס חס בגב וקפץ שוב על רגליו וכך קיבל סקילה ושריפה ומרוב סיבובים סחור סחור מנסה להאחו באיזה דבר אולם למרבה מזלו היה זה הרגל של הסוס המתפרע והגוסס של רעהו המצרי, וסבלו וסבלו, ולפנות בוקר שב הים לאיתנו, והתחילו המצרים לטבוע במים הרותחים. וי"א שנתן ה' בס חיות עד

שישראל ראו אותם וכנראה היה ניכר עליהם כמה שסבלו. כיצד עלה לרום כהר געש, ונפל לתחתיות תהום. ועל זה נאמר וידעו מצרים כי אני ה'.